אשר בעיר אשר לא חמה לצמיתת לקנה אתו
לדרתיו לא יצא ביבל ׃ ובתי החצרים אשר אין
להם חמה סביב על שדה הארץ יחשב גאלה
תהיה לו וביבל יצא ׃ וערי הלוים בתי ערי
אחזתם גאלת עולם תהיה ללוים ׃ ואשר יגאל
מן הלוים ויצא ממכר בית ועיר אחזתו ביבל
כי בתי ערי הלוים הוא אחזתם בתוך בני ישראל ׃
ושדה מגרש עריהם לא ימכר כי אחזת עולם
הוא להם ׃ וכי ימוך אחיך ומטה ידו
עמך והחזקת בו גר ותושב וחי עמך ׃ אל תקח
מאתו נשך ותרבית ויראת מאלהיך וחי אחיך
עמך ׃ את כספך לא תתן לו בנשך ובמרבית לא
תתן אכלך ׃ אני יהוה אלהיכם אשר הוצאתי
אתכם מארץ מצרים לתת לכם את ארץ כנען
להיות לכם לאלהים ׃ וכי ימוך אחיך
עמך ונמכר לך לא תעבד בו עבדת עבד ׃ כשכיר
כתושב יהיה עמך עד שנת היבל יעבד עמך ׃
ויצא מעמך הוא ובניו עמו ושב אל משפחתו
ואל אחזת אבתיו ישוב ׃ כי עבדי הם אשר
הוצאתי אתם מארץ מצרים לא ימכרו
ממכרת עבד ׃ לא תרדה בו בפרך ויראת
מאלהיך ׃ ועבדך ואמתך אשר יהיו לך מאת
הגוים אשר סביבתיכם מהם תקנו עבד ואמה ׃
וגם מבני התושבים הגרים וממשפחתם אשר
עמכם אשר הולידו בארצכם והיו לכם לאחזה ׃

שורא לחלוטין לדזבן יתיה לדרוהי
לא יפוק ביובלא ׃ ובתי פצחיא
די לית להון שור מקף סחור סחור
על חקל ארעא יתחשבן פורקנא יהי
להון וביובלא יפקון ׃ וקרוי ליואי
בתי קרוי אחסנתהון פורקן עלם יהי
לליואי ׃ ודי יפרוק מן ליואי ויפקון
זבני ביתא וקרוי אחסנתיה ביובלא
ארי בתי קרוי ליואי הוא אחסנתהון
בגו בני ישראל ׃ וחקל רוח קרויהון
לא יזדבן ארי אחסנת עלם הוא להון ׃
וארי יתמסכן אחוך ותמוט
ידיה עמך ותתקף ביה ידור ויתותב
ויחי עמך ׃ לא תסב מניה חבוליא
ורביתא ותדחל מאלהך ויחי אחוך
עמך ׃ ית כספך לא תתן ליה בחבו
בחבוליא וברביתא לא תתן מיכלך ׃
אנא יי אלהכון די אפיקית יתכון
מארעא דמצרים למתן לכון ית
ארעא דכנען למהוי לכון לאלה ׃
וארי יתמסכן אחוך עמך
ויזדבן לך לא תפלח ביה פלחן עבדין ׃
כאגירא כתותבא יהי עמך עד
שתא דיובילא יפלח עמך ׃ ויפוק
מעמך הוא ובנוהי עמיה ויתוב
לזרעיתיה ולאחסנת אבהתוהי
יתוב ׃ ארי עבדי אנון די אפיקית
יתהון מארעא דמצרים לא יזדבנון
זבנין עבדין ׃ לא תפלח ביה בקשיו
ותדחל מאלהך ׃ ועבדך ואמתך די
יהון לך מן בני עממיא די בסחרניכון
מנהון תקנון עבדין ואמהן ׃
ואף מבני תותביא ערליא דדירין
עמכון מנהון תקנון ומזרעיתהון
די עמכון די אתילידו בארעכון
ויהון לכון לאחסנא ׃

אשר לא חומה · לו
לו קרי · [illegible]
אע״פ שאין לו עכשיו
הואיל והיה לו קודם
לכן · ועיר נקבה ·
היא וצריך לכתוב
לה · אלא [illegible]
צריך לכתוב לא
[illegible]
לא זה נכתב על זה ·
לו׃

הגבה · ולא יצא ביובל ·
[illegible] אם
פגע בו יובל
בתוך שנתו ׃
ובתי החצרים ·
כתרגומו פצחיין
עיירות פתוחות
בלא חומה ·
והרבה יש בספר
יהושע הערים וחצריהם · בחצריה
ובטירותם · על שדה הארץ יחשב ·
הרי הם כשדות שנגאלין עד היובל ·
ויוצאין ביובל לבעלים אם לא
נגאלו ׃ גאולה תהיה לו · מיד אם
ירצה · ובזו ייפה כחו משדות
שהשדות אין נגאלות עד שתי
שנים ׃ וביובל יצא בחנם ׃ וערי
הלוים · ארבעים ושמונה עיר
שנתנו להם · גאלת עולם תהיה ·
גואל מיד אפילו לפני שתי שנים
אם מכרו שדה משדותיהם
המנתנות להם באלפים אמה סביב
הערים · או אם מכרו בית בעיר
חומה גואלין לעולם ואינו חלוט
לסוף שנה ׃ ואשר יגאל מן הלוים ·
ואם יקנה איש בית או עיר מהם
ויצא ביובל אותו ממכר של בית
או של עיר ויחזור ללוי שמכרו
ולא יהא חלוט · כשאר בתי עיר
חומה של ישראל · וגאולה זו לשון
ממכר · [illegible] גאולה
[illegible]
אלא [illegible]
הלוים · [illegible]
חלוט · [illegible] ואשר יגאל מן הלוים
וזו הגאולה מיד לוי גואל בגאולת [illegible]
ויצא ממכר בית הרי זו מצוה אחרת
ואם לא גאלה יוצאה ביובל ואינו
נחלט לסוף שנה כבית של ישראל ·
כי בתי ערי הלוים היא אחזתם ·
לא היו להם נחלות שדות וכרמים
אלא ערים לשבת ומגרשיהם

מגרשי · לפיכך יש להם במקום שדות
יש להם גאולה כשדות הרי שלא
יתקפחו מחלוקתם מהם · ושדה
מגרש עריהם לא ימכר · הקדש
ואם הקדיש בן לוי את שדהו
ולא גאלה ומכרה גזבר לאיש
אינה יוצאה לכהנים ביובל · כמה שנא׳
בישראל ואם מכר את השדה לאיש
אחר לא יגאל עוד · אבל בן לוי גואל
לעולם ׃ והחזקת בו · אל תניחנו
שירד ויפול · ויהיה קשה להקימו
אלא חזקהו משעת מוטת היד
למה זה דומה למשוי שעל

החמור עודהו במקומו אחד תופס בו
ומעמידו · נפל לארץ חמשה אין
מעמידין אותו ׃ גר ותושב · אף אם
הוא גר או תושב · ואיזהו תושב כל
שקבל עליו שלא לעבוד עבודה זרה ואוכל
נבלות ׃ ויראת מאלהיך · לפי שדעתו
של אדם נמשכת אחר הרבית
וקשה לפרוש הימנו ומורה לעצמו
היתר בשביל מעותיו שהיו בטלות
אצלו הוצרך לומר ויראת מאלהיך · או
שתולה מעותיו בנכרי כדי להלוותם
לישראל ברבית הרי דבר המסור
ללבו והיודע מחשבתו לכך הוצרך לומר

ויראת מאלהיך · נשך ותרבית · ורבותינו [illegible]
אשר הוצאתי · ולעבור עליהם [illegible]
ועוד והבחנתי · [illegible]
בין טפה של בכור [illegible]
ובמצרים [illegible]
הם ׃ וחי יתמך [illegible]
לכן כדי יחזור לו [illegible]
[illegible] הוצאתי אותם [illegible] על
מנת שתקבלו עליכם [illegible] הם
כבדות לך עליכם ׃ לתת לכם את ארץ כנען
בשכר שתקבלו מצותי ׃ להיות לכם לאלהים ·
שכל הדר בארץ ישראל אני לו לאלהים ו
וכל היוצא ממנה כעובד ע״ז ׃
עבודת עבד · עבודה

עבודה של גנאי שיהא ניכר בה כעבד שלא יוליך כליו אחריו
לבית המרחץ ולא ינעיל לו מנעלין ׃ כשכיר כתושב · עבודת
קרקע ומלאכת אומנות כשאר שכירים ׃ עד שנת
היובל · אם פגע בו יובל לפני שש שנים היובל מוציאו ׃ והוא ו
ובניו עמו · אמר ר׳ שמעון אם הוא נמכר בניו מי מכרן · אלא מכאן
שרבו חייב במזונות בניו ׃ אל אחזת אבותיו · אל כבוד
אבותיו ואין לזלזלו בכך · אחוזת · חזקת ׃ כי עבדי הם ·
שטרי קודם ׃ לא ימכרו ממכרת עבד · בהכרזה כאן יש עבד
למכור · ולא יעמידנו על אבן המקח ׃ לא תרדה בו בפרך
מלאכה שלא לצורך כדי לענותו · אל תאמר לו החם את הכוס
הזה והוא אינו צריך · עדור תחת הגפן עד שאבוא
[illegible]
שהוא צריך הרי הדבר הזה מסור ללב לכך נאמר ויראת
מאלהיך ׃ ועבדך ואמתך [illegible]